

GROTESKA Z TESCA

„Veselost je druhem odvahy.“

– Ernest Hemingway

Šimon Brejcha
Martin Raudenský
Milan Starý
Martin VelíšekGalerie Hollar
24. 6.–18. 7. 2021

Groteska. Treska. Suchá freska. Ještě dneska. Půjdu do Tesca. A vy? Překročí-li dílo určitou intuitivně vnímanou mez zobrazení reality směrem k její svérázné subjektivní deformaci, označíme ho za groteskní. Italsky groteskní znamená podivný. Neodpovídá normě. Deformuje. Čímž vlastně formuje. Tvaruje. A kombinuje. Kombinuje svobodně a nesourodě různé prvky – předměty, děje, formy... Kombinuje je tak, že výsledek přestává dávat tradiční smysl. A vytváří v jiné rovině smysl nový. Nový smysl je z pozice starého smyslu nesmysl. Ale pro diváka by to mohla být pastva pro mysl (pozn. Oko je pouze receptor). Je dobré to nebrat úplně vážně. A je dobré to nebrat úplně vlažně.

Tradice groteskní tvorby je v českém prostředí dlouhá. Minimálně stoletá. Najdeme ji v tvorbě Josefa Váchala, Jaroslava Panušky, ale také například Mikuláše Medka. Typická je pro tvorbu Šmidrů – Karla Nepraše, Bedřicha Dlouhého, Jana Koblasý atd. Jejím hlavním atributem je humor. Jde o způsob autorské interpretace světa, v níž subjektivní deformace převyšuje konvenční, objektivní a věcné sdělení. O to výrazněji však takováto „informace“ promlouvá k divákovi. A o to podstatněji nakonec tato promluva o světě vypovídá. Čtyři autoři představují v konceptu každý formálně i obsahově specifickou výtvarnou polohu. Nositelem grotesknosti je v jejich dílech nejen svérázná (absurdní) dějová epizoda, ale také obrazová doslovnost, konfrontace epického narativu s fantazií, otevřenost formy, dialog s prostorem či s jiným dílem apod. Myšlenkový, a do jisté míry i formální rámec dává výstavě představa grafiky jako banální položky v nabídce obchodního řetězce. Význam určuje obal, místo na regálu, avizovaná sleva v reklamním letáku či prostě poptávka, tedy preference zákazníka. Nic víc, nic méně. Jednotlivé „kusy“ se totiž od sebe jinak neliší. Všechny lze označit za artikl, v našem – lepším – případě za art(ikl). Artikl jako výsledek produkce. A znovu se nabízí paralela. Produkcí lze označit jak souhrn výrobků, tak ale také souhrn uměleckých výtvorů. Ostatně právě svobodné přecházení mezi těmito dvěma významy je součástí celého konceptu.

– Martin Velíšek

Výstava se koná za finanční podpory

Ministerstva kultury České republiky,
Magistrátu Hlavního města Prahy, Státního fondu
kultury České republiky, Městské části Praha 1
a Fakulty umění a designu Univerzity
Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

Galerie Hollar
Smetanovo nábřeží 6
Praha 1

Otevřeno denně
10–12 / 13–18
mimo pondělí